

JODI PICOULT

De tweede dochter

band 1

ABCOUDE

GROTE LETTER BIBLIOTHEEK

ANNA

In mijn vroege jeugd was het grote mysterie waar ik mee zat niet zozeer de vraag *hoe* baby's werden gemaakt, maar *waarom* ze op de wereld werden gezet. Hoe alles in zijn werk ging was mij duidelijk – mijn oudere broer Jesse had me bijgepraat – hoewel ik er in die periode van overtuigd was dat hij de helft verkeerd begrepen had. Andere kinderen van mijn leeftijd hadden het er druk mee om in het klassenwoordenboek *penis* en *vagina* op te zoeken zodra de lerares zich had omgedraaid. Ik hield me echter met andere bijzonderheden bezig. Zoals het gegeven dat sommige moeders maar één kind hadden, terwijl in andere gezinnen het kroost zich voor je ogen leek te vermenigvuldigen. Of het feit dat het nieuwe meisje op school – Sedona – tegen iedereen die het maar wilde horen zei dat ze genoemd was naar de plaats waar ze was gemaakt in de periode dat haar ouders daar op vakantie waren (*'Maar goed dat ze niet in Jersey City zaten,'* zei mijn vader altijd).

Nu ik dertien ben, zijn deze verschillen alleen maar gecompliceerder geworden: het

meisje uit de achtste klas dat de school niet afmaakte omdat ze *ongehuwd zwanger werd*; een buurvrouw die *ervoor zorgde dat ze zwanger werd* in de hoop dat ze haar echtgenoot er dan van kon weerhouden echtscheiding aan te vragen. Ik verzeker u dat als er vandaag buitenaardse wezens op aarde zouden landen en serieus onderzoek zouden doen naar de redenen waarom er baby's op de wereld worden gezet, zij tot de conclusie zouden komen dat de meeste mensen per ongeluk een kind krijgen, of omdat ze op een zekere avond te veel hebben gedronken, of omdat voorbehoedsmiddelen niet honderd procent veilig zijn, of om duizend andere bepaald niet flatterende redenen.

Daarentegen werd ik geboren om een zeer specifiek doel te dienen. Ik was niet het resultaat van een goedkope fles wijn, of van een volle maan, of van een vurig moment. Ik werd geboren omdat een wetenschapper het voor elkaar had gekregen de eitjes van mijn moeder en het sperma van mijn vader te koppelen en aldus een specifieke combinatie van kostbaar genetisch materiaal te creëren. Sterker nog, toen Jesse me vertelde hoe baby's werden gemaakt en ik – de grote ongelovige –

vervolgens besloot mijn ouders naar de waarheid te vragen, kreeg ik meer dan waar ik op gerekend had. Ze zeiden dat ik moest gaan zitten, waarna ze me het gebruikelijke verhaal opdisten, natuurlijk – maar ze legden ook uit dat ze specifiek voor dat kleine embryonale persoontje, mij dus, hadden gekozen omdat ik mijn zus Kate zou kunnen redden. ‘We hielden nog meer van je...’ zei mijn moeder nadrukkelijk, ‘... omdat we exact wisten wat we zouden krijgen.’

Hierdoor ging ik me echter afvragen wat er gebeurd zou zijn als Kate gezond was geweest. De kans bestaat dat ik dan nog steeds in de hemel of waar dan ook zou rondzweven en erop wachtte gekoppeld te worden aan een lichaam om vervolgens enige tijd op aarde te vertoeven. Ongetwijfeld zou ik dan geen deel uitmaken van deze familie. Want weet u, in tegenstelling tot de rest van de vrije wereld ben ik hier niet per ongeluk gearriveerd. En als uw ouders u om een bepaalde reden hebben, dan kan die reden maar beter bestaan. Want zodra die weg is, bent u dat ook.

Pandjeshuizen mogen dan uitpuilen van de rommel, ze vormen als u het mij vraagt – niet

dat u dat zou doen – ook een kweekvijver voor verhalen. Wat was er gebeurd om iemand zover te krijgen dat hij de Nog-Nooit-Gedragen-Solitaire ging verhandelen? Wie had zo dringend contant geld nodig dat hij een teddybeer verkocht die nog maar één oog had? Nu ik naar de balie loop, vraag ik me af of iemand zichzelf dezelfde vragen zal stellen wanneer hij naar dit medaillon kijkt terwijl ik op het punt sta hem van de hand te doen.

De man achter de kassa heeft een neus die aan een raap doet denken. Zijn ogen liggen zo diep in de kassen dat ik me niet kan voorstellen dat hij voldoende ziet om zijn business draaiende te houden. ‘Iets nodig?’ vraagt hij.

Ik probeer er alles aan te doen om te voorkomen dat ik me omdraai en naar de deur loop, waarbij ik dan net zou doen of ik hier per vergissing was binnengelopen. Wat mij daarvan weerhoudt is de wetenschap dat ik niet de eerste ben die voor deze balie staat en hét voorwerp vasthoudt waarvan ik dacht dat ik daar nooit ofte nimmer afstand van zou doen.

‘Ik heb iets te verkopen,’ zeg ik tegen hem.

‘Word ik geacht te raden wat dat is?’

‘O.’ Terwijl ik slik haal ik het medaillon uit

de zak van mijn spijkerbroek. Het hartje valt op het glazen blad van de balie; de ketting als een poel eromheen. ‘Goud. Veertien karaat,’ zeg ik op een aansmerende toon. ‘Amper gedragen.’ Dat is gelogen. Tot vanochtend heb ik hem gedurende zeven jaar constant om gehad. Toen ik zes was, had mijn vader me het sieraad na de beenmergpunctie, het verzamelen van beenmergmateriaal, overhandigd. Hij zei dat iemand die haar zus zo’n kostbaar geschenk had gegeven er zelf ook een verdiende. Terwijl ik het daar op de balie zie liggen, voelt mijn hals bloot en rillerig aan.

De eigenaar houdt een loep bij zijn oog, dat vervolgens bijna de normale grootte lijkt te krijgen. ‘Ik geef je er twintig voor.’

‘Dollars?’

‘Nee, peso’s... wat denk je wel?’

‘Deze is vijf keer zoveel waard!’ Ik doe een gok.

De winkeleigenaar haalt zijn schouders op. ‘Ik ben niet degene die het geld nodig heeft.’

Ik pak het medaillon op en berust in de bekrachtiging van de deal, waarna er iets heel vreemds gebeurt – mijn hand klampt zich gewoon vast aan het medaillon, als de Kaken van het Leven. Mijn gezicht wordt rood door de

inspanning die ik me moet getroosten om mijn vingers te openen. Het lijkt wel een uur te duren voordat het medaillon in de open hand van de winkeleigenaar valt. Hij blijft mij aankijken, nu met een meelevende blik. ‘Zeg dat je hem hebt verloren,’ stelt hij voor. Het advies krijg ik er gratis bij.

Als meneer Webster besloten zou hebben het woord *freak* in zijn woordenboek op te nemen, dan zou *Anna Fitzgerald* de beste definitie zijn die hij maar gegeven kon hebben. Het gaat om meer dan alleen mijn uiterlijk: zo mager als een vluchteling, met borsten die praktisch niets voorstellen, zandkleurig haar en verbind-de-puntjes-sproeten op mijn wangen. Sproeten die, laat ik u dat vertellen, niet verbleken met behulp van citroensap, zonnebrandcrème of zelfs maar – triest om dat te moeten zeggen – schuurpapier. Nee, God had op mijn geboortedag klaarblijkelijk last van een of ander humeur, aangezien hij aan deze fabelachtige fysieke combinatie het grotere plaatje toevoegde – het gezin waarin ik geboren ben.

Mijn ouders probeerden een normale gezinssituatie te creëren, maar dat is een relatief

begrip. De waarheid is dat ik nooit echt kind ben geweest. En om eerlijk te zijn waren Kate en Jesse dat evenmin. Ik vermoed dat mijn broer misschien in gunstiger omstandigheden heeft verkeerd gedurende de vier jaar voordat bij Kate de diagnose werd gesteld. Maar sindsdien hebben we het te druk gehad met omkijken om onstuimig te kunnen opgroeien. U weet dat de meeste jonge kinderen zichzelf als cartoonpersonages beschouwen – als een aambeeld op hun hoofd valt, zijn ze in staat hun lijf van het trottoir te pulken en weer verder te gaan. Nou, ik heb dat geen moment geloofd. Hoe kon ik dat ook als we aan de eettafel praktisch gesproken ook voor de Dood dekten?

Kate lijdt aan acute promyeloïde leukemie. Eigenlijk is dat niet helemaal waar – momenteel lijdt ze er niet aan. Als een beer houdt die ziekte echter een winterslaap onder haar huid tot het beest weer besluit te gaan brullen. De diagnose werd gesteld toen ze twee was; nu is ze zestien. *Moleculaire recidief, granulocyten, portacath* – deze woorden maken deel uit van mijn vocabulaire, ook al zal ik ze nooit tegenkomen in welk schoolproefwerk dan ook. Ik ben een allogene donor – twee zussen

die in genetisch opzicht perfect bij elkaar passen. Wanneer Kate leukocyten, stamcellen of beenmerg nodig heeft om haar lichaam voor de gek te houden en het te laten denken dat het gezond is, dan ben ik degene die daarin voorziet. Vrijwel altijd wanneer Kate wordt opgenomen, beland ik eveneens in het ziekenhuis.

Dat alles heeft echter niets te betekenen, behalve dan dat u niet moet geloven wat u over mij te horen krijgt, en al helemaal niet wat ik u vertel.

Terwijl ik de trap naar boven neem, loopt mijn moeder in de zoveelste baljurk haar kamer uit. 'Ah,' zegt ze, terwijl ze zich naar me toedraait. 'Jij bent precies het meisje dat ik even nodig heb.'

Ik trek de rits van haar jurk naar boven toe dicht en kijk naar haar terwijl ze zich telkens omdraait. Mijn moeder zou mooi kunnen zijn indien ze in het leven van iemand anders terecht was gekomen. Ze heeft lang donker haar en de broze sleutelbeenderen en schouders van een prinses. Maar haar mondhoeken wijzen naar beneden, alsof ze vervelend nieuws heeft moeten incasseren. Veel vrije tijd heeft ze niet. Haar agenda kan namelijk drastisch

veranderen zodra mijn zus een blauwe plek of een neusbloeding oploopt. De vrije tijd die ze tot haar beschikking heeft, brengt ze echter bij Bluefly.com door, waar ze belachelijk extravagante avondjaponnen bestelt voor gelegenheden en plaatsen waar ze nooit heen zal gaan. ‘Wat vind je ervan?’ vraagt ze.

De japon heeft alle zonsondergangskleuren en is gemaakt van materiaal dat ruist zodra ze zich beweegt. Een strapless model van het soort dat een filmster zou dragen wanneer ze over een rode loper paradeert – absoluut niet het kledingvoorschrift dat geschikt is in een voorstedelijk huis in Upper Darby, Rhode Island. Mijn moeder schikt haar lokken in een knot en houdt ze op hun plaats. Op haar bed liggen nog eens drie jurken – de ene nauwsluitend en zwart, de andere voorzien van pijpkraaltjes, en de derde lijkt onmogelijk klein. ‘Je ziet er...’

Vermoeid uit. De woorden roeren zich achter mijn lippen. Bewegingloos blijft mijn moeder staan, waarbij ik me afvraag of ik die woorden onbedoeld heb uitgesproken. Ze houdt een hand omhoog, maant me tot zwijgen terwijl ze met haar hoofd, dat ze een beetje schuin houdt, naar de open deur wijst.